

Název programu:	JÁ A VELIKONOČNÍ POSELSTVÍ
Setkání:	4.
Hlavní myšlenka programu:	Žákům je představen biblický velikonoční příběh, ze kterého budou žáci společně vyvozovat poselství. To má dvojí rozměr: jednak osobní, a jednak universální – pro všechny lidi. Na závěr si toto poselství žáci vyzkouší prakticky při tvorbě dárků.
Cílová skupina:	2. třídy základních škol
Obsah učiva:	<ul style="list-style-type: none"> • biblický velikonoční příběh a jeho poselství pro každého člověka • aplikace velikonočního poselství do života – výroba dárků
Cíle programu:	<p>V oblasti Multikulturní výchovy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • žáci se seznámí s biblickým velikonočním příběhem, jeho slavením v křesťanské tradici a společně vyvozují jeho poselství • prostřednictvím velikonočního příběhu se žáci zamýšlejí nad rozdílnostmi mezi lidmi, přístupu k nim <p>V oblasti Osobnostní a sociální výchovy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pomocí symbolů (kříž, srdce, svíce) žáci dokáží propojit poselství Velikonoc se svým konkrétním životem; pojmenovávají, kdo jim může pomoci a jak mohou pomoci oni druhým lidem
Organizace řízení učební činnosti:	Frontální, skupinová
Organizace prostorová:	Prostor mimo školu
Klíčová slova:	Kříž, bolest, radost, světlo, svíce,

**Organizace řízení: frontální, skupinová, individuální*

Organizace prostorová: učebna školy, tělocvična, specializovaná učebna...

SCÉNÁŘ PROGRAMU

1	Uvedení do příběhu: Židé očekávají Mesiáše, narození Ježíše, Ježíšova činnost
2	Vyprávění velikonočního příběhu a jeho poselství
3	Závěr: výroba dáreků

POMŮCKY

- biblické postavičky nebo figurky nebo obrázky pro ztvárnění scének (1. Židé očekávají příchod Mesiáše – cca 6 postaviček; 2. Zvěstování – Anděl, Maria; 3. Betlém – narození – Maria, Josef, Ježíšek; 4. Ježíš pomáhá – Ježíš + cca 5 postaviček; 5. Ježíš hovoří k lidem – Ježíš + cca 5 postaviček), šátky, dřevěné stupínky, kameny, palma do Betléma atd. – dle uvážení lektora
- kartičky s obrázky co k Velikonocům patří a co nepatří (**Příloha č. 1**), kartičky s popisky co k Velikonocům patří a co ne (**Příloha č. 2**)
- pomůcky k velikonočnímu příběhu:
 - obrázek: velikonoční beránek
 - šátky: hnědý, černý, zelený, bílý, červený
 - žlutý pruh látky cca 1m
 - kameny cca 40 ks; plochý kámen na uzavření hrobu; kostky na domky (cca 10 – 12 malých domečků)
 - kříž z větviček svázaný provázkem
 - palmový list, 3 větvičky kočiček, list čínské zeli, dalať, pohár (kalich, sklenička) s červenou šťávou (pokud šťávu nemáme, stačí jen sklenička)
 - 2 klacíky seříznuté do špičky (kopí)
 - pro každého žáka: křížky z papíru (**Příloha č. 3**), srdíčka z papíru (**Příloha č. 4**), svíčky z papíru (**Příloha č. 5**) – doporučuje se křížky vytisknout na fialový papír, srdíčka na červený a svíčky na žlutý papír.
 - 1 velká svíce + sirky
 - návrh rozložení vytvářeného obrazu (**Příloha č. 6**)
- obrázky ze světadílů z minulého setkání (od každého alespoň některé)
- tvrdý papír pro každého žáka + lepidla – pro nalepení symbolů velikonočního poselství (křížek, srdíčko, svíčka)
- různé materiály na výrobu dáreků (papíry, lepidla, pastelky, špejle, časopisy, kelímky, krabičky, ozdobné předměty, krepový papír, provázky, nůžky...)
- papírky se jmény žáků – pro losování

PODROBNÝ KOMENTÁŘ K JEDNOTLIVÝM BODŮM SCÉNÁŘE

Pro části 1. a 2. budeme potřebovat větší místnost pro utvoření komunitního kruhu.

1	Uvedení do příběhu: Židé očekávají Mesiáše, narození Ježíše, Ježíšova činnost
----------	---

Varianta 1

Lektor dopředu připraví pět scén, které připomenou události kolem narození Ježíše (kdo na něho čekal, kdo Ježíš byl, co konal...) a okomentuje je. Scény jsou tvořeny pomocí biblických postaviček či obrázků. Scény rozmístí po místnosti tak, aby na ně žáci dobře viděli. Žáci s pomocí lektora zopakují základní informace (co si pamatují – viz setkání Já a vánoční příběh). Scény 4 a 5 lektor okomentuje sám, nebo nechá žáky, aby sami zkusili popsat, co Ježíš konal a jak na to lidé reagovali.

Jednotlivé scény:

1. Židé očekávají příchod Mesiáše (ztvárnění lidí, kteří na něco čekají – např. zvednuté ruce, sepnuté ruce, dívají se vzhůru k nebi...)
2. Zvěstování (Anděl oznamuje Marii, že se stane maminkou Mesiáše)
3. Betlém – narození
4. Ježíš pomáhá (postava Ježíše jak uzdravuje – nebo pomáhá vstát někomu ze země a lidé se podivují...)
5. Ježíš hovoří k lidem (lidé sledují Ježíše a ten k nim promlouvá)

Varianta 2:

Lektor nevytváří scény dopředu, ale tvoří je společně s žáky. To znamená, že lektor nejdříve přečte název obrazu a žáci poté vytváří obraz sami ze sebe (sochy, živý obraz). Některé scény vytváří všichni (Scéna 1 a 5), některé ve skupinách (scéna 3), některé ve dvojicích (scéna 2 a 4).

Na tuto část navazuje vyprávění velikonočního příběhu.

2	Vyprávění velikonočního příběhu a jeho poselství
----------	--

Žáci sedí na židlích nebo na koberci v tzv. komunitním kruhu, uprostřed je dostatek prostoru. Lektor nejprve ukáže několik kartiček s obrázky (**Příloha č. 1**) a popisky (**Příloha č. 2**) různých předmětů, zvířat apod. a žáci přemýšlejí, co z toho k velikonočním podle nich patří a co naopak ne. Kartičky nechá roztříděné ležet na viditelném místě (ne uprostřed kruhu) s tím, že pokud žáci během vyprávění zjistí, že kartičky roztřídili špatně, mohou je změnit.

Příběh (návrh rozložení vytvářeného obrazu **viz Příloha č. 6**) – jedná se o úpravu metodiky „Příběh o bolesti a radosti“ z Příručky „Poselství křesťanských svátků“

Lektor přiblíží žákům čas a místo velikonočního příběhu, vyprávění střídá s aktivitou žáků – ti pomocí šátků, kamenů, kostek a velikonočních symbolů vytvářejí „scénu“ pašijového příběhu. Kurzívou je psáno vyprávění lektora.

Uvedení do příběhu:

Náš velikonoční příběh se odehrál přibližně před dvěma tisíci lety. Nejdříve si ho lidé jen vyprávěli, později zapsali jeho poselství do knihy, která se jmenuje Bible. Bible obsahuje mnoho příběhů a všechny se odehrávají v zemi, která se jmenuje Izrael, a my si zkusíme alespoň malý kousek této země znázornit.

Vybraný žák položí doprostřed kruhu hnědý šátek. Přibližně polovina žáků si postupně vezme kámen a položí ho na hnědý šátek na místo, které si sám vybere. Lektor v jednom rohu šátku postaví z několika kamenů horu – Golgotu.

Izrael je většinou hornatá země s tvrdou půdou, místy z ní vystupují různé hory. V Izraeli jsou také různá města. Zkusíme si přiblížit jedno, které se jmenuje Jeruzalém, ve kterém se náš příběh odehrál.

Druhá polovina žáků si rozebere kostky a postaví z nich malé domečky. Lektor postaví v protějším rohu k hoře ohrazené večeřadlo.

Květná neděle

Židé slaví každý rok o Velikonocích svátek, kterému říkají „Pascha“. Vzpomínají přitom na událost, kdy se stali velkým a svobodným národem. Náš hrdina – Ježíš se vydal do Jeruzaléma, aby zde se svými přáteli oslavil tento svátek. Dostalo se mu zde nebyvalého přivítání. Lidé mu mávali na pozdrav větvemi z palm a na cestu pokládali své pláště jako koberec. A všichni s radostí volali: „Sláva našemu králi, který přichází od Boha a zachrání náš národ od všech nepřátel.“ (podle Mk 11, 1–10).

Lektor uvede tyto události do souvislosti s nedělí před vlastními Velikonocemi, která se nazývá Palmová nebo Květná. (V Čechách a na Moravě se tato neděle nazývá Květná podle květu kočiček, kterými si křesťané zdobí v tento den svá obydlí. Kočičky naznačují souvislost Velikonoc se svátky jara; jsou prvními květy, které na jaře rozkvétají.) Do rohu znázorněného města některý žák umístí přeložený červený šátek, na něj položí větev z palmy nebo kočičky.

Zelený čtvrtek

Několik dní po slavném vjezdu do Jeruzaléma připravili Ježíšovi přátelé velikonoční večeři. Židé večeřeli beránka a hořké saláty, společně se dělili o jeden chléb a pili víno z jednoho kalicha, aby tak bylo všem zřejmé, že patří k sobě a všichni věří jednomu Bohu, který je chrání.

Když Ježíš a jeho přátelé večeřeli, upozornil Ježíš ostatní, že je mezi nimi zrádce. Byl to Jidáš. Ten si totiž všimnul, že bohaté muže izraelského národa Ježíšovo vítání rozzlobilo a slíbil jim, že ho zradí. Jidáš z večeře odešel.

Lektor vede s žáky dialog na téma přátelství, kamarádství. Nechá žáky, aby jmenovali, jak oni kamarádství rozumějí. Do místa večeřadla (viz nákres) vybraný žák umístí zelený šátek a symboly pokrmů velikonoční večeře: beránka, chléb a kalich s „vínem“ (např. šťávou).

Velký pátek

Po večeři Ježíš odešel se svými přáteli do Getsemanské zahrady, aby zde prosil Boha, svého otce, za své nepřátele. Jidáš však přivedl strážce, aby Ježíše zatkli, Ježíšovi přátelé se rozprchli a Ježíš byl předveden před židovský soud. Ježíš byl obviněn, že se vydává za Božího Syna, kterým není, a tak pobuřuje lid. Byl odveden před římského prokurátora Piláta, který měl moc odsoudit ho k smrti. Ten však Ježíše nechtěl odsoudit. Členové židovského soudu proto poštvali lidi, kteří Ježíšovi v neděli provolávali slávu a vyhrožovali jim, že je za to Bůh potrestá. Když Pilát viděl, že mnoho lidí žádá Ježíšovu smrt, vylekal se, nechal Ježíše zbičovat a potom pověsit na kříž. Když Ježíš nesl kříž na horu Golgotu, doprovázela ho cestou jeho maminka Maria a apoštol Jan. Ostatní Ježíšovi přátelé ze strachu utekli. Když Ježíše přibili na kříž, volal k Bohu, svému nebeskému Otci, a prosil o odpuštění všem, kteří si přáli jeho smrt. Pak zemřel.

Lektor umístí mezi kameny na horu Golgotu dřevěný kříž (svázaný z větviček) a vybraný žák přikryje horu černým šátkem.

Malé zamyšlení: nespravedlnost, bolest – symbol kříže (Příloha č. 3)

- Lektor rozdá žákům kříž vystřižený z papíru (každému jeden) a vyzve je, aby na chvíli zavřeli oči a zkusili si vzpomenout, jestli se jim také někdy stala nějaká nespravedlnost. Pak žáky vyzve, aby oči otevřeli, a kdo chce, může říct, co se mu stalo. Symbol si žáci nechají.

Malé zamyšlení: láska – symbol srdce (Příloha č. 4)

- Lektor rozdá žákům papírová srdce a vyzve je, aby se zamysleli nad tím, zda Ježíš trpěl ve své bolesti sám – byla s ním jeho maminka Maria a jeden z jeho přátel – Jan. Žáci mohou uvažovat o tom, zda mají ve svém životě někoho, kdo je má rád a kdo je s nimi, i když je něco trápí nebo bolí.
- Lektor umístí ke kříži papírové srdce. Symbol si žáci nechají.

Bílá sobota

Když Ježíš zemřel, jeho přátelé požádali o jeho mrtvé tělo a pohřbili ho. V Izraeli se obvykle pohřbívalo tak, že se mrtvé tělo zabalilo do bílých pláten a uložilo do hrobu vytesaného ve skále.

Lektor sbalí bílý šátek do válečku a uloží ho do hrobu vyhloubeného v „Golgotě“.

Farizeové se báli, aby Ježíšovo tělo někdo neukradl, a tak nechali vchod do hrobky zavalit těžkým kamenem a ještě k němu postavili vojáky.

Některý žák zavře hrob a před něj dá dva menší klacíky s ořezanou špičkou představující kopí.

Neděle Zmrtvýchvstání

V neděli časně ráno spěchaly ke hrobu ženy, které chtěly Ježíšovo mrtvé tělo natřít vonnými mastmi. Bylo zvykem projevít takto úctu významným lidem. Ženy cestou přemýšlely, kdo jim odvalí ten velký kámen. Když ale přišly k hrobu, zjistily, že strážce, které měly hrob hlídat, utekly, kámen je odvalený a Ježíš v hrobě není, hrob byl prázdný. Uvnitř ležela jen bílá plátina. Co se asi stalo? Ženy spěchaly za Ježíšovými přáteli, aby jim řekly, co zjistily. Někteří z nich si vzpomněli hned, co jim Ježíš dříve říkal, a uvěřili, že vstal z mrtvých. O několik dní později se s ním znovu setkali. Tato událost je přesvědčila o tom, že Ježíš je opravdový Boží

syn a zachránce a od té doby to říkali všem lidem. Proto se tato zpráva dostala i k nám, aby se dobří lidé nebáli ničeho zlého.

Malé zamyšlení: dobro (radost) – symbol svíčky (Příloha č. 5)

- Vybraný žák umístí kolem Golgoty žlutý pruh látky a lektor dá doprostřed obrazu velkou svíci se symbolem sluníčka. Svíci zapálí. Žákům rozdá papírové svíčky. Poté vyzve žáky, aby jmenovali, z čeho oni sami měli radost, jak se šíří dobré zprávy mezi lidmi, jak se poznají dobří lidé, co pro druhé konají apod.

Poselství Velikonoc

Na závěr lektor spolu se žáky zkusí formulovat důležitou zprávu – poselství velikonočního příběhu:

Když je člověku smutno, prožívá nějakou bolest nebo nespravedlnost (kříž), pomohou mu lidé, kteří ho mají rádi (srdce). Cokoliv uděláme pro druhého člověka, je jako světlo, které prozáří jeho život a překoná každé zlo či temnotu (svíčka).

Toto poselství má dvojí charakter:

1. **Osobní – pro mne**
2. **Univerzální – pro všechny lidi:** Otázka pro žáky:

Co myslíte, platí velikonoční poselství pro všechny lidi, nebo jen pro některé?

Lektor ukáže obrázky z různých zemí, o kterých se mluvilo v minulém setkání. Připomene minulou hodinu – krátce – shrne poselství:

Ježíš ukazuje lásku ke všem lidem bez rozdílu, ukazuje, že na těžký život není člověk sám a zlo, které lidi trápí, lze překonávat.

Obě poselství mají stejnou důležitost – co platí pro mne, platí pro ostatní – trápí nás zlo, ale pro všechny platí, že dobro je silnější.

3	Závěr: výroba dáreků
----------	----------------------

Žáci si nalepí symboly křížku, srdíčka a svíčky na papír.

Nyní si žáci prakticky vyzkouší, co znamená být světlem pro druhé, někomu udělat radost, potěšit. Každý žák si vyrobí dárek. Bude vědět, že ten dárek nevyrábí pro sebe, ale pro jednoho se svých spolužáků, komu udělá radost. Lektor napíše na papír jména žáků a každý si někoho vylosuje (žáci dopředu budou vědět, že se bude losovat).

Varianta: žáci si mohou dárek odnést a obdarovat jím někoho doma.

PŘÍLOHY

Příloha č. 1: Co patří a co nepatří k Velikonocům – obrázky

Příloha č. 2: Co patří a co nepatří k Velikonocům – popisky

Příloha č. 3: Křížky – k vystřížení

Příloha č. 4: Srdíčka – k vystřížení

Příloha č. 5: Svíčky – k vystřížení

Příloha č. 6: Návrh rozložení vytvářeného obrazu